

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1FL005 Språkutveckling och litteracitet i förskolan, 15
högskolepoäng

1FL005 Language Aquisition and Literacy in Pre-school, 15 credits

Huvudområde

Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2016-11-15

Senast reviderad 2016-10-26 av Fakulteten för konst och humaniora. Dramamomentet på 1,5 hp stryks från kursen.

Mål och innehåll för delkurs 2 har reviderats.

Allmän översyn av standardformuleringar.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2017

Förkunskaper

Grundläggande behörighet

Mål

Delkurs 1 Barns språkutveckling, 7,5 hp

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- beskriva generella drag i barns språkutveckling, från de första språkljuden till byggandet av meningar,
- redogöra för grundläggande begrepp och teorier om barns språkutveckling,
- beskriva hur barns språkutveckling kan stimuleras, observeras och dokumenteras i förskolan,
- genomföra mindre studier av barns språkutveckling,
- redogöra övergripande för didaktiska perspektiv på flerspråkighet,
- redogöra för språksvårigheter som kan hindra inläring.

Delkurs 2 Litteracitet och kommunikation i förskoleåldern, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska perspektiv på språklig kompetens och litteracitet och redovisa hur dessa perspektiv kan komma till uttryck i didaktiskt arbete i förskolan utifrån de språkvärldar som omger barn med olika bakgrund och förutsättningar,
- diskutera hur barn och barndom uttrycks i populärkultur och kommersiella texter och i digitala och andra miljöer som omger barn i förskoleåldern och ur det perspektivet analysera betydelsen av dessa muntliga och skriftliga texter för barns språkutveckling,
- redogöra för den förberedande läs- och skrivutvecklingen liksom språkstimulans genom estetiska lärprocesser.

Innehåll

Delkurs 1 Barns språkutveckling

Kursen ger en introduktion till barns språkutveckling, från de första språkljuden till byggandet av meningar. Språkutveckling på olika nivåer – ljudstruktur, ordförråd, grammatik och pragmatik – studeras. Kursen fokuserar främst på barns förstaspråkutveckling, men berör även flerspråkighet och språksvårigheter.

I kursen ingår svenska språket 6,0 hp och svenska som andraspråk 1,5 hp.

Delkurs 2 Litteracitet och kommunikation i förskoleåldern

I kursen behandlas barns framväxande litteracitet. Olika uttrycksformers betydelse för barns fortsatta kommunikativa utveckling och förberedande läs- och skrivutveckling diskuteras. De studerande möter olika estetiska lärprocesser som kan användas i undervisningen. Delkursen tar sin utgångspunkt i den multimodala textvärld som omger barn i förskoleåldern.

I kursen ingår svenska språket 7,5 hp.

Professionsbas och professionell progression

I kursen utvecklar studenten sin kompetens att genom lyssnande, samtal och berättande analysera språk och stödjande barn i deras språkutveckling. Dessutom utvecklar studenten sin kompetens att använda digitala verktyg.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

I kursen utvecklar studenten sin kompetens att tillgodogöra sig forskning med relevans för professionen. Dessutom utvecklar studenten sin kommunikativa förmåga i tal och skrift.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, laborationer och fältstudier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

Studering som inte godkänts vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

För kursbetyget Väl Godkänd ska minst 7,5 hp av kursens delmoment vara väl godkända.

Kursens båda delkurser examineras genom skriftliga och muntliga prov och genom aktivt deltagande i seminarier. Vissa uppgifter redovisas med stöd av digitala verktyg.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle.

Kursvärderingen genomförs anonymt. Kursvärderingen arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den studerande.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteratur

Delkurs 1 Barns språkutveckling

Flera språk i skolan. Senaste upplagan. Skolverket. 84 s. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3036>

Håkansson, Gisela. 2014. *Språkinläring hos barn*. 2., [rev. och uppdaterade] uppl. Studentlitteratur.

Sandvik, Margareth & Spurkland, Marit. Senaste upplagan. *Språkstimulera och dokumentera i den flerspråkiga förskolan*. Studentlitteratur, kap. 1–3, 7–9. 94 s.

Svensson, Ann-Katrin. Senaste upplagan. *Barnet, språket och miljön: från ord till mening*. Studentlitteratur. Kap. 1–4, 6–7, 9. 163 s.

Wedin, Åsa. Senaste upplagan. *Språkande i förskolan och grundskolans tidigare år*. Studentlitteratur. 152 s.

Westerlund, Monica. Senaste upplagan. *Barn i början. Språkutveckling i förskoleåldern*. Natur & kultur. 184 s.

Därtill tillkommer aktuella styrdokument för verksamhet i förskolan. Se www.skolverket.se

Ytterligare artiklar och annat undervisningsmaterial som distribueras av institutionen. Ca 50 s.

Delkurs 2 Litteracitet och kommunikation i förskoleåldern

Bergöö, Kerstin & Jönsson, Karin (2012). *Glädjen i att förstå: språk- och textarbete med barn*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 150 s.

Ehriander, Helene & Nilson, Maria (red.) (2011). *Starkast i världen!: att arbeta med Astrid Lindgrens författarskap i skolan*. Lund: BTJ förlag. S. 46–58, 152–163. 23 s.

Einarsson, Jan. Senaste upplagan. *Språksociologi*. Studentlitteratur. Ca 100 s. (urval).

Fast, Carina (2007). *Sju barn lär sig läsa och skriva: familjeliv och populärkultur i möte med förskola och skola*. Diss. Uppsala: Uppsala universitet, 2007. 237 s.

Tillgänglig på Internet: <http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?searchId=1&pid=diva2:169656>

Gjems, Liv. Senaste upplagan. *Barn samtalar sig till kunskap*. Studentlitteratur. 149 s.

Granberg, Ann. Senaste upplagan. *Småbarns sagostund: kultur, språk och lek*. Liber. 144 s.

Sandvik, Margareth & Spurkland, Marit. Senaste upplagan. *Språkstimulera och dokumentera i den flerspråkiga förskolan*. Studentlitteratur, kap. 4–6. 65 s.

Svensson, Ann-Katrin. Senaste upplagan. *Barnet, språket och miljön: från ord till mening*. Studentlitteratur, kap. 5, 8. 26 s.

Därtill tillkommer aktuella styrdokument för verksamhet i förskolan. Se www.skolverket.se

Barnlitteratur och barnfilm tillkommer i överenskommelse med undervisande lärare.